

Reflexions en veu alta

La Conselleria de Cultura, Educació i Ciència organitza tots els anys estades a Països de la UE per tal d'acostar el professorat a la realitat d'eixos altres països i estimular la seua formació permanent i el coneixement d'altres alternatives. El curs passat anaren a Londres els companys de Comunicació, Imatge i So i enguany ha anat En Pere Inza a Estocolmo com a cap del departament de Formació en Centres de Treball i com a professor del cicle professional de Tècnic Superior en Animació Sociocultural. Aquestes són les seues conclusions.

Abans de tot, felicite a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport i a José Mª Maté en particular per l'alta qualitat del programa de formació desenvolupat, el bon nivell de la consultoria contractada i les excel·lents condicions de l'allotjament i estança. La flexibilitat en l'ajust de les activitats, visitarem el centre de cultura Lava i una escoleta infantil no programades, fou un dels aspectes a valorar. Les relacions del grup foren afectuoses i enriquidores a nivell professional.

Així com nosaltres oferim el nostre sol i mesura del temps com atractius turístics, pareix que els suecs fan el mateix amb el seu sistema de benestar social.

Així com nosaltres aspirem a assolir quotes de justícia social: consideració com individus amb dret a l'estudi, al treball, a la independència econòmica, al temps lliure, a serveis socials, culturals i sanitaris (on es preste el recurs i després s'avalua i no viceversa), els suecs senten el sud com un paradís dels sentits i de les relacions familiars i humanes.

Suècia: 9 milions d'habitants, 90% de la superfície de l'estat espanyol, indústries de la fusta i l'acer, financeres, tecnologia suport tècnic...Rics. Pulcres a nivell ecològic. El 60 % de la població activa treballa en serveis d'atenció social. Serveis Socials descentralitzats: competències per comarca. Alt índex de separacions i suïcidis.

Ens mostraren l'estructura i funcionalitat del model suec de Serveis Socials, el de la Comuna d'Estocolm, Centre d'estudis de metodologia de la intervenció social, Centre d'inserció laboral per a discapacitats Samhall, Centre universitari de Serveis Socials i, finalment, el model de Seguretat Social Suec, que des dels anys quaranta assegura l'estat de benestar. Amb molta amabilitat i, sobretot, prestesa. Puntualitat, avituallament i cortesia reglada.

Tant a nivell de serveis tècnics com serveis financers són excel·lents, però no deixen de reconèixer, encara que minimitzen, immigració (dificultats de certificació de resident suec amb dret a totes les prestacions de l'estat), de drogues (com si no existiren), alcoholisme i el suïcidi. Totes elles concomitants de la soledat.

Estereotips, exagerats per didàctica, de la vida del suec.

Tant mare com pare poden restar amb el xiquet fins els 2 anys amb totes les prestacions. Fins els 8 anys amb mínimes reduccions.

Xiquet amb els pares: escola infantil, parcs públics, paratges naturals, biblioteques, museus, centres actius de cultura, com el Lava... on es deixa, literalment, anar a la seua. Interessar-se pel que fan, jugar amb ells o tocar-los no és habitual. Tocar-los, prohibit o sospitós.

Jove de divuit anys: l'estat li facilita vivenda, treball, un sou si s'és estudiant i una quantitat a reintegrar en quan treballes després dels estudis. Açò darrer més per qüestions motivacionals que financeres.

Fins els 25 anys accedeixen a centres de cultura activa: gravacions musicals, edicions de fancines, jocs de rol, associacionisme en programes pel desenvolupament en altres països, accés a espectacles, exposicions, museus...

Cap els 25 anys comencen a educar els fills amb el mateix model. De dos a tres matrimonis de mitjana. Treballen i, a les 6 de la vesprada, a casa...

Igualitarisme implica uniformitat, rebuig de l'ostentació, i, per substitució, la individualitat, la diferenciació. No oblide que és un estat socialista.

No exerciten la seducció, passen de la inhibició extrema en les relacions personals a reclamar sexe amb l'ajuda d'unes copes... Falta expressivitat emocional, les ruptures matrimonials no són problemàtiques...

No collen moviment associatiu de caràcter social. L'associació de problemes mentals i socials que visitarem era quasi una excepció.

Vellesa: no cal preocupar-se, l'estat els facilita atenció domiciliària, els darrers avanços en domòtica, ajudes tècniques per a qualsevol tipus de discapacitat, pastillers automàtics, connexió en temps real amb algú per recordar-li qualsevol cosa... i, finalment, un animal de peluix elèctric, foca, ós... per acaronar i ser acaronat.

Financerament és més rentable l'atenció individual que la institucionalització, en aquest cas, construcció de residències per a vells.

Avui comencen a qüestionar-se la "neutralitat" de Suècia en la 2n guerra: primers estudis biològics sobre puresa de races, assenyalar amb una J els passaports dels jueus, fabricació i venda d'armament a tots dos bàndols... Hi hagué una manifestació minoritària antiracisme...

Com al Japó., amb qui mantenen una forta cooperació a nivell tècnic i financer. També al Japó hi existeix un alt índex de soledat i les seues contrapartides, alcoholisme i suïcidi.

En ser potents a nivell financer, s'han especialitzat en l'aplicació de programes d'atenció social: ajuda domiciliària, suport tècnic a discapacitats, inserció laboral de discapacitats, serveis sanitaris i culturals...i, posteriorment, per mig del centre d'estudis socials MIS, avaluen els programes i estableixen les competències formatives teòriques i pràctiques de cada especialitat. Especialitats de tipus més sanitari que social.

Així com nosaltres, sense haver fet, ens plantegem grans objectius que disminueixen al mateix compàs que els recursos disponibles, no sempre necessaris, per a dur-los a terme, el model suec experimenta, avalua i, després defineix l'objectiu. Primer atén i després avalua. No crec siga sols un problema de financiació, té relació amb la metodologia de treball emprada. Fa sis anys tancaren els psiquiàtrics quan tota la població estava controlada i atesa; fa sis anys redefeixen la "Malaltia Mental" com dificultat mental i social: la discapacitat com desequilibri entre persona i context. El nostre model permet tancar en els anys vuitanta els psiquiàtrics sense saber què fer encara amb els usuaris; canviar la denominació de dèficit cognitiu, sensorial, mental...en la LOGSE per necessitats educatives especials, però normalment amb recursos limitats o inexistents...

Són eficaços, encara que no eficients no allunyen la soledat de l'horitzó del suec.

Paper de l'estat

L'Estat, al mateix temps que t'ofereix identitat com ciutadà suec, t'allibera de la responsabilitat d'establir relacions personals, on és l'equilibri entre el donar i el rebre qui estableix vincles afectius, tant amb la família com amb la resta de ciutadans.

L'única manera de tornar a l'estat el que s'ha rebut del mateix és reproduir el seu model.

El suec no té "deutes" amb cap persona, sols amb l'estat. La família no rep les ajudes, és el suec qui té dret a elles.

Conclusions provisionals

Al cap i a la fi, el nostre model de benestar aspira a assolir aquestes cotes de justícia social.

En el camí se'ns pot oblidar que, a més de les comoditats tècniques i financeres, necessitem a les persones, escoltar i ser escoltat, acaronar i ser acaronat, estimar i ser estimat.

El sentiment de pertinença que ofereix aquest model de benestar es refereix a una identitat comú, la sueca, entesa com a sentiment nacionalista abstracte, però que no té la seua translació a la realitat quotidiana, no hi ha clan familiar ni xarxa social de referència. Quan el suec s'enfronta a la necessitat de diferenciar-se, de qüestionar la realitat sueca (Bergman no està molt ben considerat), la neutralitat històrica del seu país, per què tant d'alcoholisme i suïcidi... pot ser es trobe sol.

El suec naix independent, l'estat li garantitza atenció material i humana, no la família, en cas de separació l'estat cobreix les despeses del xiquet, no el deixa a expenses de les baralles per pensió o custòdia (recorde la Mort de la Família de Engels). Creix independent i mor sol.

No s'ha aconseguit lligar el procés natural de nàixer i créixer a mercé i dependent de qualsevol tipus de context familiar, lluitar per aconseguir ser independent, i abordar, finalment, la interdependència humana.

Nosaltres, abans d'oblidar-ho, hem de mantindre els lligams que ens uneixen als ésser humans. Atendre les xarxes familiars i socials, sumar models tradicionals amb models de futur, respectar jerarquies i funcionalitats familiars. Fugir dels programes que ens venen atenció sanitària i tècnica i no social. Reordenar el sistema familiar on el desequilibri entre el donar i el rebre ha provocat l'exclusió d'algun membre. Afavorir situacions on l'equilibri entre el donar i el rebre entre les persones afavoreixca la mateixa interdependència.

Hem d'aprendre eficàcia dels suecs, tecnologia i suport tecnològic, sistemes de financiació, metodologia de la intervenció social.

Podem aportar programes d'atenció social que apunten a les relacions interdependència humana i planetària.

Seria pecar de prepotència forçar-nos a elegir entre un model d'igualtat social que minimitza el paper de la família i les relacions socials i un model que ignora les necessitats individuals.

El Vasa, buc insígnia de l'armada, vaixell enfonsat a 100 metres de l'avarada, per no equilibrar l'ostentació d'armament i decoració bigarrada del vaixell amb el pes la quilla, és un bon exemple.

Cal Sumar, la resta és un prejudici més. Gràcies Suècia.